

Svar på skriftligt spörsmål SSS 368/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om monopollet inom Helsingforsregionens trafik

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 368/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml:

Då Helsingforsregionens trafik (HRT) har monopol på trafiksystemplaneringen inom huvudstadsregionen, hur kan enskilda kommuners möjligheter att besluta om sin egen trafiksystemplanering på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt säkerställas,

hur kan enskilda kommuner bättre betjäna sina invånare då det finns behov för kompletterande delar i trafiksystemet och

hur kan en tillräcklig tillgänglighet till MaaS-aktörer som erbjuder trafiktjänster säkerställas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Skötseln av kollektivtrafiken genom samarbete mellan städerna i huvudstadsregionen *baserar sig på lagen* om samarbete inom avfallshanteringen och kollektivtrafiken mellan kommunerna i huvudstadsregionen (829/2009). De uppgifter som sammanhänger med kollektivtrafiken berör förutom regionaltrafiken även kommunernas interna trafik. Uppgifterna sköts av samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT). Syftet med samarbetet är att minska överlappningar i planeringen, främja samordnandet av interna och regionala linjer samt övrigt trafikservicesamarbete.

Trafiksystemplaneringen består av regional planering och regionalt samarbete mellan staten och stadsregionerna. Där är perspektivet vidsträckt och som åtgärder granskas olika medel med vilka man kan svara på mobilitetsbehovet. Kommunerna har dessutom egna trafikuppgifter och möjligheter att främja sin trafikservice. Med hjälp av MBT-avtal mellan staten och stadsregionerna kan man även främja trafiktjänsternas utveckling och skapa möjligheter för dem.

Lagen om transportservice (320/2017, härefter transportservicelagen) skapar förutsättningar för trafikens digitalisering och nya affärsmodeller. Lagens viktigaste målsättning är kundorienteringen. Målet med lagen är att möjliggöra betraktandet av trafiken främst som en service, vilket även uttrycks med hjälp av förkortningen MaaS, mobility as a

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 368/2018 rd

service. Detta innebär att trafiken är en helhetsmässig servicehelhet som erbjuder användarna flexibilitet och valfrihet. Målet med lagen är smidiga resekedjor från dörr till dörr, där olika trafikformer från promenad och cykling till buss och taxi sammanflätas till en sömlös helhet.

I enlighet med lagen om transportservice kan behöriga myndigheter ordna den kollektiva trafikservicen inom sitt behörighetsområde, eller inom en del av det, om man däri-genom kan uppnå bland annat mer flertaliga, pålitliga, högkvalitativa eller billigare tjänster än vad man kan uppnå enbart på marknadens villkor. Utgångspunkten är således att tjänsterna uppstår genom en marknadsdriven process. Privata tjänsteleverantörer inom kollektivtrafiken kan även erbjuda mobilitetstjänster oberoende av myndigheters anskaffningar. Detta är i princip även möjligt då myndigheten har gett någon aktör monopol inom ett område eller på en rutt. Leverans av tjänster kan endast förbjudas på efterhand. Den behöriga myndigheten måste i sådana fall kunna påvisa att busstrafiken orsakar kontinuerlig och allvarlig olägenhet för den anskaffade trafiken.

Lagen om transportservice ger kommunerna och de behöriga myndigheterna inom kollektivtrafiken nya möjligheter. Det är önskvärt att dessa utnyttjar möjligheterna till fullo, vilket samtidigt förutsätter att myndigheternas traditionella roller och verksamhetssätt omprövas och ändras.

Kommunikationsministeriet följer aktivt med lagens effekter och lämnar en berättelse om ärendet till riksdagen före slutet av höstsessionen. Tack vare lagen om transportservice kommer det hela tiden flera MaaS-tjänster och andra innovativa former av transportservice ut på marknaden. Trots att lagen om transportservice har trätt i kraft för endast några månader sedan väcker Finland också internationellt intresse. Flera internationella leverantörer av trafik tjänster har visat intresse för Finlands verksamhetsmiljö. Finland väcker intresse både som ett modelland för bästa praxis samt som en potentiell trafikmarknad för företagens befintliga tjänster och tjänster som fortfarande är under utveckling.

Helsingfors 16.10.2018

Kommunikationsminister Anne Berner